

Mølgaard-Nielsen: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning vedtoges dette Forslag.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Udstedelse af Statsgældsbeviser.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 153).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

N. Neergaard: Blandt de mange usædvanlige Ting, der for Tiden foregaar i Verden, er ogsaa dette, at man med forholdsvis korte Mellemlum ser Finansministrene i Europas ledende Stater staa frem og begære Statslaan af en Størrelse og en Kostbarhed, som hidtil vilde have været noget fuldkommen utænkeligt. Det er ofte Statslaan af en saadan Størrelse, at enhver kan tænke sig, at Forrentningen og Afdragningen af dem vil blive en — jeg vil ikke sige utaalelig, men i alt Fald — meget vanskelig udholdelig Byrde for de vedkommende Folk i en lang Fremtid, og ikke desto mindre ser man, at disse Milliardlaan paa Vilkaar, som vedkommende Stat aldrig tidligere kunde tænke sig at acceptere, bliver bevilget saa godt som uden Debat og uden virkelig Modstand. Forholdet er dette, at der alle Vegne ved Siden af Finansministrene staar en stærkere Magt, nemlig Nødvendigheden. Møllen gaar rundt, ustandselig rundt og maler — det var Synd at sige: Guld —, men Guld skal der til, for at den kan male, og male skal den.

Naar nu den højtærede Finansminister her har foreslaaet et Laan, som selvfølgelig, absolut set, er ubetydeligt i Sammenligning med, hvad der forlanges i de større Lande, har han heller ikke behøvet at gøre sig større Bekymringer ved Tanken om Muligheden af at faa det gennemført, thi han har den samme Hjælper, som Finansministrene har i de andre Lande. Ogsaa hos os er der en Nødvendighed, som tvinger. At man med nogen Glæde skulde se et saadant Lovforslag blive fremsat, vilde være for meget at forlange. Det er selvfølgelig en betænkelig Ting for et Land af Danmarks Stør-

relse, at det allerede har vist sig nødvendigt at optage udover Laanet paa de 60 Mill. Kr. i Henhold til Loven af 2. November 1914 Laan af lignende Størrelse. Den Gang vi i Oktober Maaned fik Finanslovsforslaget forelagt, opgjordes vor Statsgæld, bortset fra den Del deraf, som udgør Hypotekbankens Grundfond, og som kun meget uegentlig kan regnes til Statsgælden, til omtrent 337 Mill. Kr. Naar vi nu faar Finanslovsforslaget forelagt næste Oktober, et Aar efter det forrige, vil vor Statsgæld være steget til omtrent halvfemte Hundrede Millioner Kroner. Det er gaaet hurtigt og vel ogsaa hurtigere, end den højtærede Finansminister havde tænkt sig. Den 12. Oktober i Fjor udtalte den højtærede Finansminister ved Fremsættelsen af det forrige Statslaanslovsforslag, at hvad der skulde opnaas ved dette Laan, var at sikre den fornødne Kassebeholdning til næste Aar — det vil sige Finansaaret 1915—16°, —, at bevare Reservefondens Ejendele usolgte og ubelaante og at skaffe Midler til at indløse de Statsbeviser, som var udstedte, eller som vilde blive udstedt. Nu staar vi, efter at kun 1/4 Aar af Finansaaret 1915—16 er hengaaet, med en Gæld til Nationalbanken, en Overtrækning af Kontoen i Nationalbanken paa mellem 15 og 16 Millioner og med en Belaaning af en Del af Reservefondens Aktiver, uden at der er Midler til Indløsning af de 10 Millioner Kroners Statslaan, saaledes som det fremgaar af Finansministerens Redegørelse i Gaar.

Det fremgaar ogsaa af denne Redegørelse, at det selvfølgelig ikke er Finansministerens Skyld, at Forholdene har formet sig saa væsentlig ugunstigere end forudsat, det ligger især deri, at Krigen er blevet langvarigere end ventet, og at Udgifterne ogsaa er blevet større. Kun paa et enkelt Punkt kan man vel sige, at Virkeligheden er blevet noget mildere, end man var tilbøjelig til at formode, nemlig med Hensyn til Tabet af Indtægter. Der kan det ikke nægtes, at Forholdene tegnede ugunstigere i Begyndelsen, end de senere har vist sig at være, og jeg maa navnlig sige, at med Hensyn til Forbrugsafgifternes Udbytte har Resultatet egentlig vist sig gunstigere, end man paa Forhaand skulde være tilbøjelig til at mene. Jeg maa sige det samme med Hensyn til Statserhvervene, der heller ikke har givet saa ugunstige Resultater, som der ellers kunde være Grund til at tro, men ellers har Forholdene stillet sig ikke lidt ugunstigere, end man havde ventet. Man havde